

# Grupy a reprezentace 5

Zpracováno na základě poznámek J. Mareše a s jejich využitím

wiki-skripta

- 1 Klasifikujte všechny konečné prosté grupy  
*trvalo 100 let do r. 1980*  
*až 10 tisíc stran matematického textu*
- 2 Najděte způsob vytváření grup z grup prostých.  
*Není úplně vyřešeno doposud. Např. má-li grupa všechny kompoziční faktory řádu 2 pak  $|G| = 2^n$*

Součástí procesu byla i **Feit – Thompsonova věta**

# Výsledek 1

## Theorem

*Existuje 18 (nekonečných) rodin prostých grup a 26 sporadických prostých grup, které nepatří do žádné z těchto skupin. Každá konečná prostá grupa je izomorfní s některou z výše uvedených.*

## Důkaz.

*Výsledek cca 100 let práce mnoha matematiků na 5000-10000 stránkách odborných časopisů.*



## Theorem

*Každá prostá grupa lichého řádu je izomorfní  $\mathbb{Z}_p$*

## Důkaz.

*Důkaz byl publikován v r 1963 a byl na 255 stranách matematických výpočtů.*



## Corollary (Důsledek Feit–Thompsonovy věty)

*Všechny prosté konečné grupy lichého řádu jsou abelovské, přesněji*  
 $|G| = 2n + 1 \Leftrightarrow 2n + 1 = p, G \cong \mathbb{Z}_p$ .

Příklady:

- 1  $\mathbb{Z}_p$  pro všechna prvočísla
- 2 Alternující grupy  $A_n$  pro  $n \geq 5$  (sudé permutace)  $A_5$  je nejmenší prostá nekomutující grupa řádu 60.  $A_n$  je jádro homomorfismu  $S_n \rightarrow \{-1, 1\}$
- 3  $SL_n(\mathbb{F})/Z(SL_n(\mathbb{F}))$ , kromě  $SL_2(\mathbb{F}_2)$  a  $SL_2(\mathbb{F}_3)$ ,  $\mathbb{F}$  je konečné těleso
- 4 Nejmenší sporadická grupa: Mathieu (1861●)  $M_{11}$  řádu 7920, založena na permutaci 11 prvků.
- 5 Další sporadická grupa: Mathieu  $M_{12}$  řádu 95040, založena na permutaci 12 prvků.
- 6 Největší sporadická grupa Monster - řád  $\sim 8 \cdot 10^{53}$

# Akce grupy na množině

Pro analýzu grup použijeme také akci grupy.

**Akcí grupy  $G$  na množině  $A$**  nazveme zobrazení  $\cdot : G \times A \rightarrow A$  (značíme  $g \cdot a$ ), které splňuje:

- 1  $(\forall g_1, g_2 \in G)(\forall a \in A)\{g_1 \cdot (g_2 \cdot a) = (g_1 g_2) \cdot a\}$ ,
- 2  $(\forall a \in A)(e \cdot a = a)$ .

## Theorem

*Bud'  $\cdot$  akce grupy  $G$  na množině  $A$ . Zaved'me pro pevně zvolené  $g \in G$  zobrazení  $\sigma_g : A \rightarrow A$  vztahem  $(\sigma_g(a) = g \cdot a)(\forall a \in A)$ . Potom platí:*

- 1  $(\forall g \in G)$  je zobrazení  $\sigma_g$  permutací množiny  $A$ ,
- 2 zobrazení  $\varphi : G \rightarrow S_A$  (grupy do permutace množiny  $A$ ) definované  $\varphi(g) = \sigma_g$  je homomorfismus.

## Důkaz.

1) Platí triviálně

2) Dokážeme, že je to homomorfismus:  $\sigma_g$  má oboustrannou inverzi, a to konkrétně  $(\sigma_g)^{-1} = \sigma_{g^{-1}}$ . Z vlastností akce platí:

$(\sigma_{g^{-1}} \circ \sigma_g)(a) = g^{-1} \cdot (g \cdot a) = (g^{-1}g) \cdot a = e \cdot a = a$ . Záměnou  $g$  za  $g^{-1}$  dostaneme, že také  $(\sigma_g \circ \sigma_{g^{-1}})(a) = a$ .

Z bodu 1) víme, že skutečně  $\sigma_g \in S_A$ . Nyní jen ukážeme, že  $\forall a \in A$  a  $\forall f, g \in G$  platí

$(\varphi(f) \circ \varphi(g))(a) = \sigma_f(\sigma_g(a)) = f \cdot (g \cdot a) = (fg) \cdot a = \sigma_{fg}(a) = \varphi(fg)(a)$ . □

## Corollary

1) Pro každou grupu  $G$  a neprázdnou množinu  $A$  existuje bijekce mezi akcemi  $G$  na množině  $A$  a homomorfismy  $G$  do symetrické grupy  $S_A$ .

## Corollary

2) Vezmu-li za množinu  $A$  grupu  $G$ , pak dostanu tvrzení, že každý řádek (či sloupec) tabulky násobení je bijekcí množiny prvků, tj. každý prvek se v něm objeví právě jednou.

Označíme-li jednotlivé prvky např. pořadím, potom výsledek akce každého prvku z  $G$  bude matice s jednou jednotkou v každém řádku a každém sloupci – dostávám permutační reprezentci grupy.

Definice:

- 1 Pokud  $G \rightarrow S_A$  je injektivní, nazýváme reprezentaci **věrnou**.
- 2 Každý homomorfismus  $G \rightarrow S_A$ ,  $A \neq \emptyset$  nazveme permutační reprezentací.

Tj. při věrné reprezentaci neztrácíme žádnou informaci o struktuře grupy. Jinak platí, že akce grupy  $G$  na  $A$  lze chápat jako věrnou reprezentaci faktor grupy  $G/\text{Ker } \varphi$ .

Zavedeme **levou regulární akci** grupy na sobě:  $G \times G \rightarrow G$  jako  $g : \mapsto ga$ , a podobně **pravou regulární akci** grupy na sobě:  $G \times G \rightarrow G$  jako  $g : \mapsto ag$ .

Mějme grupu  $G$  a její akci  $\cdot : G \times A \rightarrow A$  na množině  $A$ , potom

- 1 Definujeme **jádro** akce jako:  $\text{Ker}(\cdot) = \{g \in G \mid g \cdot s = s \text{ pro } \forall s \in S\}$ .
- 2 Necht'  $s \in A$  je pevně zvolený prvek. Potom **stabilizátor**  $s$  v  $G$  je:  
 $G_s = \{g \in G \mid g \cdot s = s\}$ .
- 3 Akce je věrná, pokud  $\text{Ker } \varphi = e$ .

## Theorem

Platí  $G_a \leq G$ .

## Důkaz.

Víme, že  $e \in G_a$  z axiomu akce ( $e \cdot a = a$ ). S využitím akce pak máme pro libovolné  $y \in G_a$ :  $a = e \cdot a = (y^{-1}y) \cdot a = [\text{axiom akce}] = y^{-1} \cdot (y \cdot a) = y^{-1} \cdot a$ , tedy  $y^{-1} \in G_a$ . Konečně pro  $x, y \in G_a$  platí:  $(xy) \cdot a = x \cdot (y \cdot a) = x \cdot a = a$ , tedy i součin  $xy$  patří do  $G_a$ .  $\square$

## Corollary

Platí, že  $\text{Ker}(\cdot) \leq G$ , navíc je průnikem všech stabilizátorů, tedy

$$\text{Ker}(\cdot) = \bigcap_{a \in A} G_a. \quad (1)$$



## Theorem (Rozklad grup díky akci)

Nechť grupa  $G$  působí akci na množině  $A$ , potom:

- 1 Relace v  $A$  definovaná  $a \sim b \Leftrightarrow \exists g \in G, a = g \cdot b$  je ekvivalence.
- 2 Pro každé  $a \in A$  je počet prvků ve třídě ekvivalence roven indexu stabilizátoru  $|G : G_a|$ .

## Důkaz.

- 1  $a = e \cdot a, a \sim a, a = g \cdot b, b = g^{-1}a, a = g \cdot b, b = h \cdot d, a = gh \cdot d$ .
- 2 Třída ekvivalence  $C_a = \{g \cdot a, \forall g \in G\}$ ,  $G_a$  stabilizátor  $a$  v  $G$ . Potom  $b = g \cdot a = g \cdot (G_a \cdot a) = (gG_a) \cdot a$ .  $G_a$  je podgrupou v  $G$ , rozložíme  $G$  do levých tříd

$$G = G_a \cup g_1 G_a \cup g_2 G_a \cup g_3 G_a \dots$$

$a$  každé levé třídě odpovídá jeden prvek ve třídě ekvivalence. Těch je  $|G : G_a|$ .



Sestrojíme bijekci mezi levými třídami  $G_a$  v  $G$  a třídami ekvivalence  $a$  (orbitami  $a$ ). Nechť tedy  $O_a = \{g \cdot a | g \in G\}$ . Pak zobrazení  $g \cdot a \mapsto gG_a$  zobrazuje  $O_a$  do množiny levých tříd  $G_a$  v  $G$  a je očividně surjektivní. Protože  $g \cdot a = h \cdot a \Leftrightarrow h^{-1}g \in G_a \Leftrightarrow gG_a = hG_a$  je taky prosté.

# Orbita, tranzitivní akce

Nechť  $G$  působí na  $A \neq \emptyset$  akcí, potom:

- 1 třída ekvivalence  $C_a$  se nazývá **orbita**  $G$  prvku  $a$ .
- 2 Akce  $G$  na  $A$  se nazývá **tranzitivní**, pokud existuje jenom jedna orbita.

## Corollary

Zobrazení  $C_a \rightarrow gG_a$  je bijekce.

## Důkaz.

*Na:* pro  $\forall g \in G, g \cdot a \in C_a$ ,

*Prosté:*  $g \cdot a = h \cdot a \Leftrightarrow h^{-1}g \in G_a$ , tj.  $gG_a = hG_a$  □

Pokud  $A = G$ , tj. grupa působí akcí na sobě, každému  $g \in G$  odpovídá permutace prvků grupy.

Akce je vždy tranzitivní a věrná. Stabilizátorem každého prvku je  $e$ .

## Theorem

Bud'  $H \leq G$ , akce  $G$  působí na levých třídách  $\{g_iH\}_i = A$  a  $\pi_H$  permutační reprezentace. Potom

- 1  $G$  působí tranzitivně na  $A$ ,
- 2 stabilizátor  $eH$  v  $A$  je roven  $H$ ,
- 3 jádro akce je největší normální podgrupa  $H$ , tj.

$$\text{Ker}(\pi_H) = \bigcap_{x \in G} xHx^{-1}.$$

## Důkaz.

$\text{Ker}(\pi_H) = \{g \in G \mid gxH = xH, \forall x \in G\} = \{g \in G \mid x^{-1}gxH = H\}$ , kde  $x^{-1}gx \in H$ , tj.  $g \in xHx^{-1}, \forall x \in G$ . □

## Theorem (Cayley)

*Každá grupa je isomorfní nějaké podgrupě grupy permutací. Je-li  $|G| = n$ , potom  $\exists K \leq S_n$  tak, že  $G \simeq K$*

## Důkaz.

*Vezmeme v předchozí větě  $H = e$ ,  $\text{Ker } \pi_H = e$  a  $G/e \simeq \pi_H(G) \leq S_n$ . □*

## Corollary

*Bud'  $p$  nejmenší prvočíslo dělící  $|G|$  ( $G$  konečná) a podgrupa  $H \leq G$  taková, že  $|G : H| = p$ . Potom  $H \trianglelefteq G$ .*

## Důkaz.

*Pro řád  $G$  platí  $|G| = p^s m$ , kde  $p \nmid m$ . Definujme akci grupy  $G$  na  $p$  levých třídách  $H$  předpisem  $x \cdot (gH) = xgH$ . Tato akce indukuje homomorfismus  $G$  do  $S_p$  a necht'  $K$  je jeho jádro. Díky 1.VOI je  $G/K$  izomorfní podgrupě  $S_p$ , tudíž  $|G/K|$  dělí  $p!$ . Protože ale zároveň musí dělit  $|G|$  a  $p$  je nejmenší prvočíslo, pak  $|G/K| = p$ . Díky 3.VOI platí  $|G/K|/|G/H| = |K/H|$ , z čehož plyne  $p = |G/K| = |G/H||K/H| = p|K/H|$ . Rovnost  $|K/H| = 1$  však znamená  $H = K$ , což je normální podgrupa  $G$ . □*

# Konjugace je akce

Konjugace je zobrazení  $G \times G \rightarrow G$ ,  $g : a \mapsto gag^{-1}$  a je to akce  $G$  na  $G$ .

*Bud'te  $G$  grupa a  $S = \mathcal{P}(G)$  (množina podmnožin grupy). Pak  $G$  působí na  $S$  konjugací, tedy přiřazuje  $B \mapsto gBg^{-1}$  pro  $\forall B \in S$  a  $g \in G$ .*

*Normalizátor  $N_G(A)$  je tedy stabilizátor konjugace  $A$  v  $G$ .*

*Konjugace splňuje axiomy akce a platí  $G_s = C_G(s) = N_G(s)$  pro akci  $G$  na  $G$ ,  $s \in G$ .*

*Dvě množiny  $S$  a  $T$  jsou konjugované, existuje - li  $g \in G$  tak, že  $T = gSg^{-1}$*

## Corollary

*Počet konjugovaných podmnožin  $k$  podmnožině  $S \subset G$  je index normalizátoru (= stabilizátoru)  $S$ ,  $|G : N_G(S)|$ .*

## Důkaz.

*Konjugace je akce,  $N_G(S)$  je podgrupa,  $G$  lze rozložit do levých tříd atd. .*



## Theorem (rovnice tříd)

Nechť  $G$  je konečná grupa a  $g_1, g_2, \dots, g_r$  reprezentanti konjugovaných tříd (různých orbit) neobsažených v centru  $Z(G)$ . Pak

$$|G| = |Z(G)| + \sum_{i=1}^r |G : C_G(g_i)|.$$

## Důkaz.

Orbita  $x$  obsahuje jenom jeden prvek právě tehdy, když  $x \in Z(G)$ , protože  $gxg^{-1} = x$  pro  $\forall g \in G$ . Nechť  $Z(G) = \{e, z_2, \dots, z_m\}$  a  $\{O_1, O_2, \dots, O_r\}$  buď orbity neobsažené v centru a  $g_i$  reprezentant  $O_i$  pro  $\forall i$ . Potom všechny orbity (třídy ekvivalence) jsou:

$$\{e\}, \{z_2\}, \dots, \{z_m\}, O_1, O_2, \dots, O_r.$$

Protože třídy ekvivalence tvoří disjunktní rozklad  $G$  a konjugace je akce grupy na sobě, máme díky větě o počtu prvků v orbitě:

$$|G| = \sum_{i=1}^m 1 + \sum_{i=1}^r |O_i| = |Z(G)| + \sum_{i=1}^r |G : C_G(g_i)|.$$

## Corollary

*Necht'  $P$  je grupa řádu  $|P| = p^\alpha$ , kde  $p$  je prvočíslo a  $\alpha \in \mathbb{N}$ . Pak  $Z(P) \neq \{e\}$ .*

## Důkaz.

Z rovnice tříd  $|P| = |Z(P)| + \sum_{i=1}^r |P : C_G(g_i)|$  plyne, že  $|Z(P)|$  je dělitelné  $p$ , protože  $|P|$  je dělitelné  $p$  z předpokladu a  $|P : C_G(g_i)|$  je dělitelné  $p$  z předpokladu a Lagrangeovy věty. ( $C_G(g_i)$  je podgrupa  $P$ , takže její řád je  $p^i$ , kde  $i$  je menší než  $\alpha$ , protože  $Z(P)$  není prázdné.) Řád  $|Z(P)|$  je tedy alespoň  $p$ , tj. větší než 1. □



## Corollary

Grupa  $P$  řádu  $|P| = p^2$  pro  $p$  prvočíslo je abelovská.

## Důkaz.

$Z(P) \trianglelefteq P$ . Proto  $|P/Z(P)|$  musí být z množiny  $\{1, p, p^2\}$ . Protože  $Z(P)$  obsahuje více než jeden prvek,  $p^2$  to být nemůže. Sporem ukážeme, že to nemůže být  $p$ : Nechť  $|P/Z(P)| = p$ , pak  $P/Z(P)$  je cyklická, tj.

$P/Z(P) = \langle xZ(P) \rangle$ . Potom ale bude  $P$  abelovská, protože prvky z  $P$  mají tvar  $p_1 = x^k z_1$ , kde  $z_1 \in Z(P)$ , a platí

$p_1 p_2 = x^k z_1 x^l z_2 = x^{k+l} z_1 z_2 = p_2 p_1$  z definice  $z_1$  a  $z_2$ . To je ale implikuje  $P = Z(P)$ , což je spor s předpokladem. Celkově tudíž  $|P/Z(P)| = 1$  a  $Z(P) = P$  je abelovská. □

## Corollary

*Dva prvky symetrické grupy jsou konjugované  $\Leftrightarrow$  mají cykly stejného typu.*

## Důkaz.

$\sigma, \tau \in S_n$  a  $\sigma = (a_1, a_2, a_3, \dots, a_k)(a_{k+1}, a_{k+1}, \dots)(\dots)$ , tj. platí pro indexy  $\sigma(i) = j$ . Potom v indexech

$$\tau\sigma\tau^{-1} \tau(i) = \tau\sigma(i) = \tau(j)$$



Všechny automorfismy  $G \rightarrow G$  tvoří grupu automorfismů  $Aut(G)$ .  
 $Aut(G) \leq S_G$ . Máme vnitřní a vnější automorfismy, tj. je to více než akce  $G$  na  $G$ .

## Theorem

Nechť  $H \trianglelefteq G$ , akce  $G$  na  $H$  konjugací je automorfismus  $H$  pro každé jedno  $g \in G$ .

$$\varphi_g : h \mapsto ghg^{-1} \quad \psi : g \mapsto \varphi_g.$$

$$G/C_G(H) \simeq K \leq \text{Aut}(H)$$

## Důkaz.

$$\text{Ker } \psi = \{g \in G \mid ghg^{-1} = h, \forall h \in H\} = C_G(H)$$

a 1.VOI □

Definice:

Mějme grupu  $G$ ,  $g \in G$ , definujeme **vnitřní automorfismus**  $gGg^{-1}$   
 $H \leq G$  je **charakteristická podgrupa**, pokud všechny automorfismy ji zobrazí na sebe.  $\sigma \in \text{Aut}(G) \Rightarrow \sigma(H) = H$

Vlastnosti:

- 1  $H$  je normální
- 2 je-li  $H$  jediná daného řádu, je charakteristická.

*Definice: Bud'te  $G$  grupa a  $p$  prvočíslo.*

- 1 *Grupu řádu  $p^\alpha$  pro nějaké  $\alpha \geq 1$  se nazývá  **$p$ -grupa**. Podgrupy  $G$  řádu  $p^\alpha$  nazýváme  **$p$ -podgrupy**  $G$ .*
- 2 *Je-li  $G$  řádu  $p^\alpha m$  a  $p \nmid m$ , pak podgrupu řádu  $p^\alpha$  nazýváme **Sylowova  $p$ -podgrupa**  $G$ .*
- 3 *Množinu všech Sylowových  $p$ -podgrup značíme  $\text{Syl}_p(G)$  a počet těchto podgrup  $n_p(G)$  (nebo jen  $n_p$ , je-li grupa jasná z kontextu).*

## Lemma

Nechť  $P \in \text{Syl}_p(G)$  a  $Q$  libovolná  $p$ -podgrupa  $G$ , pak  $N_G(P) \cap Q = P \cap Q$ .

## Důkaz.

⊃) Nechť  $H = N_G(P) \cap Q$ . Protože  $P \leq N_G(P)$ , je jasné že  $P \cap Q \leq H$ , musíme tedy ukázat opačnou inkluzi.

⊂) Z definice je  $H \leq Q$ , stačí proto ukázat, že  $H \leq P$ . Protože  $H \leq N_G(P)$ , je  $PH$  podgrupa a platí

$$|PH| = \frac{|P||H|}{|P \cap H|}.$$

Všechny členy na pravé straně jsou mocniny  $p$ , proto  $PH$  je  $p$ -podgrupa a protože  $P \leq PH$  je  $p$ -podgrupa maximálního řádu, musí platit

$|PH| = |P| = p^\alpha$ , tedy  $PH = P$  a  $H \leq P$ . □

## Theorem (Sylow)

*Bud'  $G$  grupa řádu  $p^\alpha m$ , kde  $p$  je prvočíslo a  $p \nmid m$ . Pak:*

- 1 *Existuje Sylowova  $p$ -podgrupa, tedy  $\text{Syl}_p(G) \neq \emptyset$ .*
- 2 *Je-li  $P$  Sylowova  $p$ -podgrupa  $G$  a  $Q$  libovolná  $p$ -podgrupa  $G$ , pak existuje  $g \in G$  takové, že  $Q \leq gPg^{-1}$ , tedy  $Q$  je obsažena v nějaké konjugované k  $P$ . Speciálně každé dvě Sylowovy  $p$ -podgrupy  $G$  jsou vzájemně konjugované v  $G$ .*
- 3 *Počet Sylowových  $p$ -podgrup je tvaru  $1 + kp$ , tedy  $n_p \equiv 1 \pmod{p}$ . Dále  $n_p$  je index grupy  $N_G(P)$  v  $G$  pro každou Sylowovu  $p$ -podgrupu  $P$ , a tedy  $n_p \mid m$ .*

Důkaz provedeme úplnou indukcí na  $|G|$ , přičemž pro  $|G| = 1$  není co dokazovat. Nechť tedy existuje Sylowova  $p$ -podgrupa pro všechny grupy menšího řádu než  $|G|$ .

Když  $p \mid |Z(G)|$ , pak podle Cauchyho věty existuje  $N \trianglelefteq Z(G)$  řádu  $p$ . Pak  $|\overline{G}| = |G/N| = p^{\alpha-1}m$  a z indukčního předpokladu existuje  $\overline{P} \leq \overline{G}$  řádu  $p^{\alpha-1}$ . Takže pro  $P$  podgrupu  $G$  obsahující  $N$  takovou, že  $P/N = \overline{P}$ , platí  $|P| = |P/N||N| = p^{\alpha}$  a  $P$  je Sylowova  $p$ -podgrupa  $G$ . Omezíme se proto na případ  $p \nmid |Z(G)|$ .

$p \nmid |Z(G)|$

Nechť  $g_1, g_2, \dots, g_r$  jsou reprezentanti různých tříd neobsažených v centru  $G$ , pak platí rovnice tříd

$$|G| = |Z(G)| + \sum_{i=1}^r |G : C_G(g_i)|. \quad (2)$$

Pokud by platilo  $p \mid |G : C_G(g_i)|, \forall i$ , pak by platilo taky  $p \mid |Z(G)|$ , protože  $p \mid |G|$ . Proto pro nějaké  $i$  musí platit  $p \nmid |G : C_G(g_i)|$ . Označíme  $H = C_G(g_i)$  pro dané  $i$  a máme

$$|G : C_G(g_i)| = \frac{p^\alpha m}{p^\alpha k}, \quad |H| = p^\alpha k, \quad \text{kde } p \nmid k, \quad (3)$$

a jelikož  $g_i \notin Z(G), |H| < |G|$ . Z indukčního předpokladu má  $H$  Sylowovu  $p$ -podgrupu  $P$ , která je taky podgrupou  $G$ . Navíc  $|P| = p^\alpha$ , takže  $P$  je Sylowova  $p$ -podgrupa  $G$ .



Nechť  $Q$  je libovolná  $p$ -podgrupa  $G$  a necht'

$$S = \{gPg^{-1} \mid g \in G\} \stackrel{\text{ozn.}}{=} \{P_1, P_2, \dots, P_r\} = S. \quad (4)$$

Z definice  $S$  může  $G$ , tedy taky  $Q$ , působit na  $S$  konjugací.  $S$  lze proto zapsat jako sjednocení orbit akce  $Q$ :

$$S = O_1 \cup O_2 \cup \dots \cup O_s \quad (5)$$

kde  $r = |O_1| + |O_2| + \dots + |O_s|$ . Je potřeba si uvědomit, že  $r$  nezávisí na  $Q$ , ale počet orbit  $s$  ano ( $G$  má z definice jenom jednu orbitu na  $S$ , ale  $Q$  jich může mít víc). Přeuspořádáme prvky  $S$  tak, aby prvních  $s$  bylo reprezentanty  $Q$ -orbit:  $P_i \in O_i, 1 \leq i \leq s$ . Pak z věty o počtu tříd ekvivalence plyne  $|O_i| = |Q : N_Q(P_i)|$ . Z definice platí  $N_Q(P_i) = N_G(P_i) \cap Q$  a podle předchozího lemmatu,  $N_G(P_i) \cap Q = P_i \cap Q$ . Celkem tedy máme

$$|O_i| = |Q : P_i \cap Q|, \quad 1 \leq i \leq s. \quad (6)$$

Ted' můžeme ukázat, že  $r \equiv 1 \pmod p$ . Díky libovolnosti  $Q$  můžeme položit  $Q = P_1$ , takže

$$|O_1| = 1, \quad (7)$$

a  $\forall i > 1, P_1 \neq P_i$ , tedy  $P_1 \cap P_i < P_1$ , proto

$$|O_i| = |P_1 : P_1 \cap P_i| > 1, \quad 2 \leq i \leq s. \quad (8)$$

Protože  $P_1$  je  $p$ -grupa,  $|P_1 : P_1 \cap P_i|$  musí být mocnina  $p$ , tedy

$$p \mid |O_i|, \quad 2 \leq i \leq s. \quad (9)$$

Odtud

$$r = |O_1| + (|O_2| + \dots + |O_s|) \equiv 1 \pmod p \quad (10)$$

Nyní buď  $Q$  libovolná  $p$ -podgrupa  $G$ . Kdyby  $Q \not\leq P_i, \forall i \in \hat{r}$ , pak  $Q \cap P_i < Q, \forall i$ , tedy

$$|O_i| = |Q : Q \cap P_i| > 1, \quad 1 \leq i \leq s. \quad (11)$$

Tudíž  $p \mid |O_i|, \forall i$  a  $p \mid r$ , což je spor s  $r \equiv 1 \pmod p$ . Proto  $Q \leq gPg^{-1}$ , pro nějaké  $g \in G$ .

Pro důkaz ekvivalence Sylowových  $p$ -podgrup stačí za  $Q$  volit libovolnou Sylowovu  $p$ -podgrupu. Pak  $Q \leq gPg^{-1}$  a zároveň  $|gPg^{-1}| = |Q| = p^\alpha$ , proto  $gPg^{-1} = Q$ .

Stačí si uvědomit že  $\mathcal{S} = \text{Syl}_p(G)$  protože každá Sylowova  $p$ -podgrupa je konjugovaná k  $P$ , tedy  $n_p = r \equiv 1 \pmod{p}$ . Nakonec díky počtu tříd ekvivalence a tomu, že všechny Sylowovy  $p$ -podgrupy jsou konjugované, dostáváme

$$n_p = |G : N_G(P)|, \quad \forall P \in \text{Syl}_p(G). \quad (12)$$

## Corollary

*Bud'  $P$  Sylowova  $p$ -podgrupa grupy  $G$ . Potom následující tvrzení jsou ekvivalentní:*

- 1)  $P$  je jediná Sylowova  $p$ -podgrupa v  $G$ , tedy  $n_p = 1$ ,
- 2)  $P \trianglelefteq G$ .

## Důkaz.

1)  $\Leftrightarrow$  2):  $n_p = 1$ , znamená že pro všechna  $g \in G$  platí  $|gPg^{-1}| = |P|$ , tudíž  $gPg^{-1} = P$ , tj.  $P \trianglelefteq G$ .

2)  $\Leftrightarrow$  1):  $\forall g \in G, gPg^{-1} = P$ . Necht'  $\tilde{P} \in \text{Syl}_p(G)$ . Pak  $\tilde{P} = gPg^{-1} = P$ .

